

Posudek oponenta habilitační práce

Masarykova univerzita	
Fakulta	filozofická
Obor řízení	klinická psychologie
Uchazeč	PhDr. Hana Přikrylová Kučerová, Ph.D.
Pracoviště uchazeče	Masarykova univerzita, Lékařská fakulta
Habilitační práce (název)	<i>Kognitivní dysfunkce u schizofrenní a depresivní poruchy</i>
Oponent	Prof. MUDr. Ján Pečeňák, CSc.
Pracoviště oponenta	Psychiatrická klinika LF UK a UNB, Mickiewiczova 13, 813 69 Bratislava; jan.pecenak@sm.unb.sk

Predložená práca obsahuje údaje relevantné pre klinickú psychológiu, psychiatriu a ďalšie neurovedné odbory. Z pracovného zaradenia autorky a autorských kolektívov, s ktorými spolupracovala, vyplýva zameranie výskumných aktivít na klinickú problematiku pokrývajúcu oblasť závažných psychických porúch schizofrenie a depresie.

Keďže je habilitačná práca zostavená z publikovaných prác so spracovaným komentárom, bolo by redundantné hodnotiť jednotlivé práce z pohľadu metodológie. Tie prešli recenzným pokračovaním a publikovanie vo významných českých a zahraničných odborných časopisoch (napr. Schizophrenia Research s IF 4,453) zaručuje použitie zodpovedajúcich koncepčných a metodologických postupov z pohľadu testovania vedeckých hypotéz. Samotný komentár k súboru publikovaných prác je stručný a výstižný. Kandidátka dokázala na malom priestore zhrnúť významné poznatky z relevantne citovaných reprezentatívnych zdrojov, poukázať na vlastné zistenia a ich odlišnosti či špecifiká.

Prínos práce v porovnaní s domácimi a zahraničnými bádateľskými aktivitami je významný a aj v medzinárodnej úrovni prínosný. Prekladateľka práce spolu so spolupracovníkmi veľmi skoro reflektovali a rozpracovali trend, ktorý v oblasti výskumu psychických porúch znamenal posun od „klasického“ psychopatologického uvažovania k presnejšie definovaným a merateľným odchýlkam základných kognitívnych funkcií. Tie, ako sa to potvrdzuje v predkladanom súbore prác, sú v pozadí viacerých psychických porúch, môžu mať rozhodujúce vplyv na funkčnosť pacienta a sú čiastočne nezávislé od zmeny psychopatologických symptómov. Mimoriadne prínosné sú zistenia o zmene kognitívnych funkcií u pacientov s unipolárnou depresívnou poruchou, ktorá bola predtým považovaná za fázigické (epizodické) ochorenie s plnými remisiami v medziobdobiach. Zistenia prítomnosti kognitívnej dysfunkcie aj v štádiu remisie ďaleko predbehli dôraz, ktorý sa kladie na tento fenomén v súčasnosti.

Za osobitne cenné považujem komplexnosť navrstvenia poznatkov, ktoré predkladaný súbor prác prináša. Práce sa zaoberajú nielen definovaním problému a stanovením výskytu sledovaných fenoménov, ale týkajú sa aj terapeutického ovplyvnenie kognitívneho deficitu. Na to sa využili rôzne typy dizajnu štúdií

a terapeutických postupov a najmä nový spôsob ovplyvnenia, ktorým bola a je repetitívna transkraniálna magnetická stimulácia. To podľa môjho názoru vo vysokej miere napĺňa pojem skutočne klinickej psychológie a, spolu s predloženými publikáciami vrátane rozsiahlej práce v anglickom jazyku, potvrdzuje vedeckú i klinickú erudovanosť predkladateľky.

Otázky oponenta k obhajobe habilitačnej práce

1. Pri porovnaní kognitívneho deficitu u pacientov so schizofréniou a depresiou boli zistené celkové rozdiely. Deficit je pri depresii menší, ale v zásade kvantitatívny - paralelný s deficitom pri schizofrénií pre jednotlivé sledované funkcie. Je to podľa autorky skôr svedectvom o nedostatočnej priekaznosti dostupných používaných metodík alebo skôr svedectvom o spoločnom faktore prítomnom pri oboch typoch porúch?

2. V jednom mieste habilitačnej práce sa konštatuje, že miera účinnosti antipsychotík sa dostala na hranicu možností pri ovplyvnení hlavných príznakov (negatívnych, kognitívnych) schizofrénie. Na druhej strane ani účinnosť skúmanej metódy rTMS nie je „prevratná“. Dajú sa na základe neuropsychologických metód identifikovať podskupiny pacientov, ktoré by mali väčší prospech z jednotlivých druhov intervencií?

3. Považuje autorka sa prospešné, aby sa neuropsychologické vyšetrenie zamerané na kognitívne funkcie stalo bežnou súčasťou pri vedení pacientov v bežných ambulantných podmienkach?

Záver

Habilitačná práca PhDr. Hany Příkrylovej Kučerovej, Ph.D. „Kognitivní dysfunkce u schizofrenní a depresivní poruchy“ **splňuje** požiadavky štandardne kladené na habilitačné práce v odbore klinickej psychológie.

Datum 31.3.2017